

Η ιστορία της σημαίας του Βυζαντίου - Εβραϊκός κι ο δικέφαλος αετός της ελληνορθόδοξης «παράδοσης»

✘ Στη Βίβλο ο αετός εκφράζει τη θεϊκή δύναμη, την εξουσία και την προστασία, που παρέχει ο Θεός στον αγαπημένο του εβραϊκό λαό: *«Διεμέριζεν ο Ύψιστος έθνη, ως διέσπειρεν υιούς Αδάμ, έστησεν όρια εθνών κατά αριθμόν αγγέλων Θεού, και εγεννήθη μερίς Κυρίου, λαός αυτού Ιακώβ, σχοίνισμα κληρονομίας αυτού Ισραήλ. Αυτάρκτησεν αυτόν εν γη ερήμω, εν δίψει καύματος, εν γη ανύδρω· εκύκλωσεν αυτόν και επαίδευσεν αυτόν και διεφύλαξεν αυτόν ως κόρην οφθαλμού, ως αετός σκεπάσαι νοσσιάν αυτού και επί τοις νεοσσοίς αυτού επεπόθησε, διείς τας πτέρυγας αυτού εδέξατο αυτούς και ανέλαβεν αυτούς επί των μεταφρένων αυτού».* («Δευτερονόμιον», λβ΄ 8-11.)

Ο αετός παρουσιάζει κοινά στοιχεία με το λιοντάρι· όπως το λιοντάρι θεωρείται ο βασιλιάς των ζώων, έτσι και ο αετός στην παραδοσιακή εβραϊκή τέχνη παρουσιάζεται ως ο βασιλιάς των πουλιών. Μυστικιστικά σύμβολα ζωικών αναπαραστάσεων, κυρίως του αετού, υπάρχουν σε ιερά εβραϊκά σκεύη, σε καλύμματα βιβλίων της Τορά, σε επτάφωτες κι εννεάφωτες λυχνίες (μενορά και χανουκιγιά) και σε διακοσμήσεις συναγωγών (στην πινακίδα που εμφανίζεται στην εικόνα, αναγράφεται στα εβραϊκά η λέξη «Γιαχβέ»). Εκτός όμως από τον απλό αετό, σε παλαιές ανά τον κόσμο εβραϊκές συναγωγές και εβραϊκά μουσεία έχουν βρεθεί και δικέφαλοι αετοί, όπως ο εικονιζόμενος από τη συναγωγή του Χόντοροβ, που ανακαινίστηκε πρόσφατα με την αρωγή του Εβραϊκού Μουσείου Διασποράς του Τελ Αβίβ.

Στη Βίβλο ο αετός εκφράζει τη θεϊκή δύναμη, την εξουσία και την προστασία, που παρέχει ο Θεός στον αγαπημένο του εβραϊκό λαό: *«Διεμέριζεν ο Ύψιστος έθνη, ως διέσπειρεν υιούς Αδάμ, έστησεν όρια εθνών κατά αριθμόν αγγέλων Θεού, και εγεννήθη μερίς Κυρίου, λαός αυτού Ιακώβ, σχοίνισμα κληρονομίας αυτού Ισραήλ. Αυτάρκτησεν αυτόν εν γη ερήμω, εν δίψει καύματος, εν γη ανύδρω· εκύκλωσεν αυτόν και επαίδευσεν αυτόν και διεφύλαξεν αυτόν ως κόρην οφθαλμού, ως αετός σκεπάσαι νοσσιάν αυτού και επί τοις νεοσσοίς αυτού επεπόθησε, διείς τας*

πτέρυγας αυτού εδέξατο αυτούς και ανέλαβεν αυτούς επί των μεταφρένων αυτού». («Δευτερονόμιον», λβ' 8-11.)

Δικέφαλος αετός: καμμία σχέση με την ελληνική παράδοση

Ελληνορθόδοξοι απολογητές, στην προσπάθειά τους να «αποδείξουν» την δήθεν συνέχεια κι ομαλή μετάβασή μας στο Χριστιανισμό, υποστηρίζουν, ότι ο δικέφαλος αετός αποτελεί αρχαίο ελληνικό σύμβολο κι απεικονίζει τους δύο αετούς του Διός, οι οποίοι σύμφωνα με τη μυθολογία πέταξαν ο ένας προς Ανατολάς κι ο άλλος προς Δυσμάρς και συναντήθηκαν επάνω από τους Δελφούς. Σε αυτή την περίπτωση όμως έχουμε δύο αετούς κι όχι έναν δικέφαλο· εξ άλλου ουδεμία αρχαία ελληνική παράσταση έχει ανευρεθεί, που να απεικονίζει δικέφαλο αετό. Ο δικέφαλος αετός αποτελεί ένα καθαρά ανατολικό σύμβολο, το οποίο υιοθετήθηκε από τους Εβραίους κι αποτέλεσε σημαντικό κομμάτι της παράδοσής τους.

Η υιοθέτηση του δικεφάλου αετού στο Βυζάντιο

Ο δικέφαλος αετός σε κίτρινο «φόντο» καθιερώθηκε στην βυζαντινή σημαία από τον -μη Έλληνα- αυτοκράτορα Ισαάκ Κομνηνό (1.057-1.059), ο οποίος ήθελε να κυβερνήσει «υπό την ηθική του προστασία». Το ίδιο ακριβώς έμβλημα χρησιμοποίησε και το Πατριαρχείο (προσθέτοντάς του μία ποιμαντορική ράβδο στο αριστερό πόδι κι ένα αυτοκρατορικό σκήπτρο στο δεξί) κι ο -επίσης μη Έλληνα- Θεόδωρος Α΄ Λάσκαρις (1.204-1.222) στο Δεσποτάτο της Νικαίας. Αργότερα προστέθηκε μία ρομφαία στο δεξί πόδι και μία υδρόγειος με σταυρό στο αριστερό, ενώ παράλληλα μεγάλωσαν οι πτέρυγες, άνοιξαν τα ράμφη, με τη γλώσσα να κρέμεται, σημάδι απειλητικότητας. Η σημαία αυτή διατηρήθηκε μέχρι το 1261, οπότε προστέθηκε και μία κορώνη επάνω από τα δύο κεφάλια.

Οι Εβραίοι συνεχίζουν να χρησιμοποιούν το δικέφαλο αετό ως συνέχεια της παράδοσής τους (ο οποίος ως σύμβολο προϋπήρχε και μάλλον τον παρέλαβαν απ' τους Χετταίους), αλλά και προκειμένου να δείξουν τη στενή σχέση των δύο θρησκειών, Ιουδαϊσμού και Χριστιανισμού. Το σχετικά πρόσφατο Ιδρυθέν Εβραϊκό Μουσείο της Ελλάδος στην Αθήνα έχει ως έμβλημα το δικέφαλο αετό. Η Εκκλησία, πιστή επίσης στην Εβραϊκή της παράδοση, χρησιμοποιεί το ίδιο έμβλημα κι έχει γεμίσει τους χριστιανικούς ναούς κι όλα τα ναΐδρια της Ελλάδας με κίτρινες σημαίες με δικέφαλους αετούς. Η Αθωνική Πολιτεία χρησιμοποιεί επίσης το δικέφαλο αετό ως έμβλημα αλλά και διάφοροι φορείς του σύγχρονου Ελληνικού Κράτους, όπως το Γενικό Επιτελείο Στρατού, σωματεία, ενώσεις, αθλητικοί σύλλογοι (Α.Ε.Κ. = Αθλητική Ένωση Κωνσταντινουπόλεως, Π.Α.Ο.Κ. = Πανθεσσαλονίκειος Αθλητικός Όμιλος Κωνσταντινουπολιτών κ.ά.) κ.λπ., οι οποίοι

θεωρούν, ότι ο δικέφαλος αετός αποτελεί κομμάτι της Ελληνικής πολιτιστικής κληρονομιάς.

Οι βυζαντινιστές συνεχίζουν τις προσπάθειές τους για τον περαιτέρω αποπροσανατολισμό των Ελλήνων κι έτσι δεν δίστασαν να τοποθετήσουν το αλλότριο αυτό σύμβολο ακόμη κι επάνω από τον Παρθενώνα στο εξώφυλλο του περιοδικού «Ορθόδοξα Αστυνομικά Μηνύματα», το οποίο επισήμως διανέμεται σε όλους τους αστυνομικούς.

Πηγή: freeinquiry.gr